Pianobananer, digital älgjakt och en bloggande 107-åring

eMedborgarveckan
7–13 oktober 2019

En rapport från Digidelnätverket

Digidels eMedborgarvecka
★ alltid i oktober ★

Ett skyddsnät när samhället digitaliseras

Digidelnätverkets aktörer arbetar dagligen med medborgarnära digital service. Det kan till exempel handla om att besvara frågor om hur man förväntas använda samhällets e-tjänster eller om att arrangera inspirerande tematträffar för att visa digitaliseringens möjligheter. Kampanjen eMedborgarveckan är ett sätt att kraftsamla över landet och visa den bredd av metoder som kan användas för att skapa digital delaktighet. 2019 var andra året som föreningen Sambruk fick statsbidrag för en nationell kampanj- och samordningsfunktion för Digidelnätverket. Vi summerar ett fantastiskt år när digital inkludering har lyfts både i media och i regionernas strategidokument. Den koordinerande funktionen har kunnat lyfta många goda exempel runt om i landet och den här rapporten är en del i det arbetet.

Årets eMedborgarvecka ägde rum den 7–13 oktober. Under veckan arrangerades det 370 aktiviteter på 119 platser runt om i landet och till dessa kom totalt 8 000 besökare. Det var 69 kommuner som hade evenemang under kampanjveckan. Webbsändningarna har hittills strax över 1 000 visningar. I årets rapport från eMedborgarveckan har vi samlat exempel på aktiviteter under olika teman: en roligare vardag, betalningar och banktjänster, e-tjänster inom hälsa och sjukvård, demokrati och delaktighet samt informationssäkerhet och integritet. Inför eMedborgarveckan gjordes även reportage som ett sätt att marknadsföra kampanjen. Några av dessa finns länkade i slutet av rapporten.

» Både staten och kommunen har ett viktigt ansvar för att främja delaktighet främst för att välfärden behöver värna om invånarna och det demokratiska samhället. När samhället digitaliseras behövs det en lättillgänglig och stabil struktur för handledning och lärande. «

– Ur Digitaliseringsrådets fördjupningsrapport om delaktighet i digital tid (19-12347)

Att det finns platser som erbjuder stöd och hjälp att navigera i den digitala världen är ett nödvändigt skyddsnät när samhället digitaliseras. Den här rapporten är ett sätt att synliggöra det kvalitativa arbete som sker runt om i landet för att alla ska kunna ta del av digitaliseringens möjligheter.

Terese Raymond, *nationell samordnare Digidelnätverket*

Digidel

INNEHÅLL

En roligare vardag 5

Lekfullt och lärorikt att prova ny teknik 5
Digital älgjakt på äldreboendet 5
Robotsagostund i Strängnäs 6
Stort intresse för historiska kartor 7
Digitaljakten 8

Seniorbloggare lockade storpublik i Umeå 9

Ett smörgåsbord av metoder 11

Betalningar och banktjänster 12

» Bättre jobba tillsammans än var för sig « 12
Samverkan i Bromölla 12
Länsstyrelsen arbetar uppsökande i Laxå 13

eMedborgarveckan på webben 15

E-tjänster inom hälsa och sjukvård 16

» Skönt att sitta hemma i fåtöljen « 16
Hälsocoachning via nätet 16
Vårdguiden med språkstöd 16
Riktade aktiviteter funkar bäst 17

En digital solskenshistoria 18

Demokrati och delaktighet 20

Samarbete ger synergieffekter 20
Fejkfakturan som väckte starka känslor 20
Krock eller korsbefruktning? 21
Det demokratiska samtalet 21

Dra nytta av varandras kompetenser 23

VR, quiz och flerspråkiga it-värdar i Stockholm 25

Informationssäkerhet och integritet 27

» Bedragaren är en skicklig motståndare « 27
Kunskap om nätsäkerhet hos Digiteket 27
Vishing, phishing och smishing 27

Läs fler intervjuer på digidel.se! 29

Lista på alla som medverkade 32

Vad är eMedborgarveckan?

Det är en nationell kampanjvecka för att öka den digitala delaktigheten och användningen av e-tjänster med fokus på de offentliga e-tjänsterna. Initiativet kom från Digidelnätverket 2014 och eMedborgarveckan genomfördes för sjätte året den 7–13 oktober 2019.

Digidelnätverket samordnar kampanjen, som består av lokala, regionala och nationella insatser och aktiviteter. Alla insatser finansieras lokalt.

Vad är Digidelnätverket?

Digidelnätverket är ett icke-hierarkiskt, obundet och demokratiskt nätverk som arbetar för ökad digital delaktighet i Sverige. Nätverket bildades när den nationella kampanjen för ökad digital delaktighet Digidel2013 avslutades. Syftet är att genom samverkan och delad kunskap arbeta för att öka den digitala delaktigheten och tillgängligheten till digitala tjänster i Sverige.

Nätverket består av de aktörer som väljer att delta och samarbeta, till exempel bibliotek, studieförbund, ideella föreningar, kommuner och myndigheter. Föreningen Sambruk ingår i Digidelnätverkets nationella samverkansledning och fungerar som administrativ samordnare.

REDAKTION
Utgivare: Terese Raymond, nationell samordnare Digidelnätverket
Skribent: Annelie Drewsen
Grafisk formgivning: Emma Österman
Foto: Kjell Hansson Mild, s.9 | Maria Östlin, s.10 | Susy Mellström, s.24 | Karin Sohlgren, s.25

En roligare vardag

Lekfullt och lärorikt att prova ny teknik

Digital teknik kan göra vardagen både roligare och bättre, något som självklart ska utnyttjas för att bryta det digitala utanförskapet. Genom att prova på saker som är skojiga eller knyter an till ett personligt intresse kan steget till den digitala tekniken bli mindre.

”Ett av de starkaste intrycken var när vi fick besöka daglig verksamhet och se en gravt handikappad kille le när han fick spela pianoljud genom att ta på en banan.” Så skriver en arrangör som under eMedborgarveckan ordnade en aktivitet med materialet Makey Makey. Det är ett enkelt kretskort som med hjälp av krokodilklämmor kan förvandla föremål av ledande material till handkontroller. Att låta några bananer bli pianotangenter är ett av många sätt att bygga ihop den fysiska världen med den digitala. Uppfinningsrikedomen när det gällde att hitta på roliga aktiviteter var stor under årets kampanjvecka. Virtual reality (VR) var populärt. På flera orter erbjöds möjlighet att prova VR-glasögon: ”Det var kul att det testades av några personer som ofta syns på biblioteket men i regel inte deltar i några aktiviteter, utan snarare har biblioteket som en plats att använda dator på, och antagligen normalt känner sig ganska ovälkomna”, skrev en av arrangörerna i utvärderingen. ”Det var särskilt lyckat att ge medborgare möjlighet att testa på ny teknik som VR. Mycket uppskattat”, skrev en annan. ”En aktivitet där besökarna fick testa att använda VR-glasögon hade en överraskande stor spridning vad gäller ålder på besökarna”, skrev en tredje. På en annan ort fick besökarna istället prova *green screen*.

Digital älgjakt på äldreboendet

I Rättvik blev den digitala älgjakten på ett äldreboende en riktig fullträff. Idén föddes när Sara Hansson, projektledare för digitalisering i Rättvik, såg en notis om en digital älgjakt på ett annat äldreboende. Hon fick kontakt med Leif Risander som är jakt- och fiskehandläggare på Studiefrämjandet i Leksand. Han hade en skyttesimulator som han gärna lånade ut. De flesta i Rättvik har en relation till älgjakten, oavsett om de själva jagat eller ej. När kommunens dietist Linnéa Nallgård kom med i planeringsarbetet tillkom aktiviteter kring mat och gemenskap kopplade till älgjakten. Det blev till sist en lyckad dag med korvgrillning, kaffe kokat över öppen eld och ljud från skog och mark, samt givetvis skytte med simulatorn.

– För personer som bor på äldreboenden eller LSS-boenden kan tekniken användas för att göra aktiviteter som man tidigare gjort eller för att testa helt nya saker. Vi har börjat spåna på att arrangera biokvällar eller ha konsert på projektorduken och ha aktiviteter kring det. Kanske får folk klä upp sig och så blir det snittar och bubbel, säger Sara Hansson.

Läs en längre artikel om den digitala älgjakten i Rättvik på:
https://digidel.se/emedborgarveckan/fulltraff-for-digital-algjakt-pa-aldreboendet/

Robotsagostund i Strängnäs

I Strängnäs fick de allra yngsta komma på robotsagostund och möta blue-boten Blip, en liten golvrobot som kan programmeras med knappar på ryggen.

– Vår robotsagostund var mycket lyckad och välbesökt. Förutom privatpersoner fanns två förskolegrupper på plats. Tillsammans med Blip berättade jag två sagor, säger Alexandra Uhlmann Konjicija som är barn- och ungdomsbibliotekarie på Kulturhuset Multeum.

Barnen fick lyssna och se på bilder från sagorna ”Den stora stygga vargen” och ”Prinsessan och grodan”. Därefter fick alla barn hjälpa till att steg för steg programmera Blip att röra sig mellan bilderna, medan de lyssnade på sagan igen.

– Programmeringen utfördes samtidigt med post-it-lappar för att barnen skulle kunna följa hur vi med enkla steg kunde få roboten att göra som vi ville, förklarar Alexandra Uhlmann Konjicija.

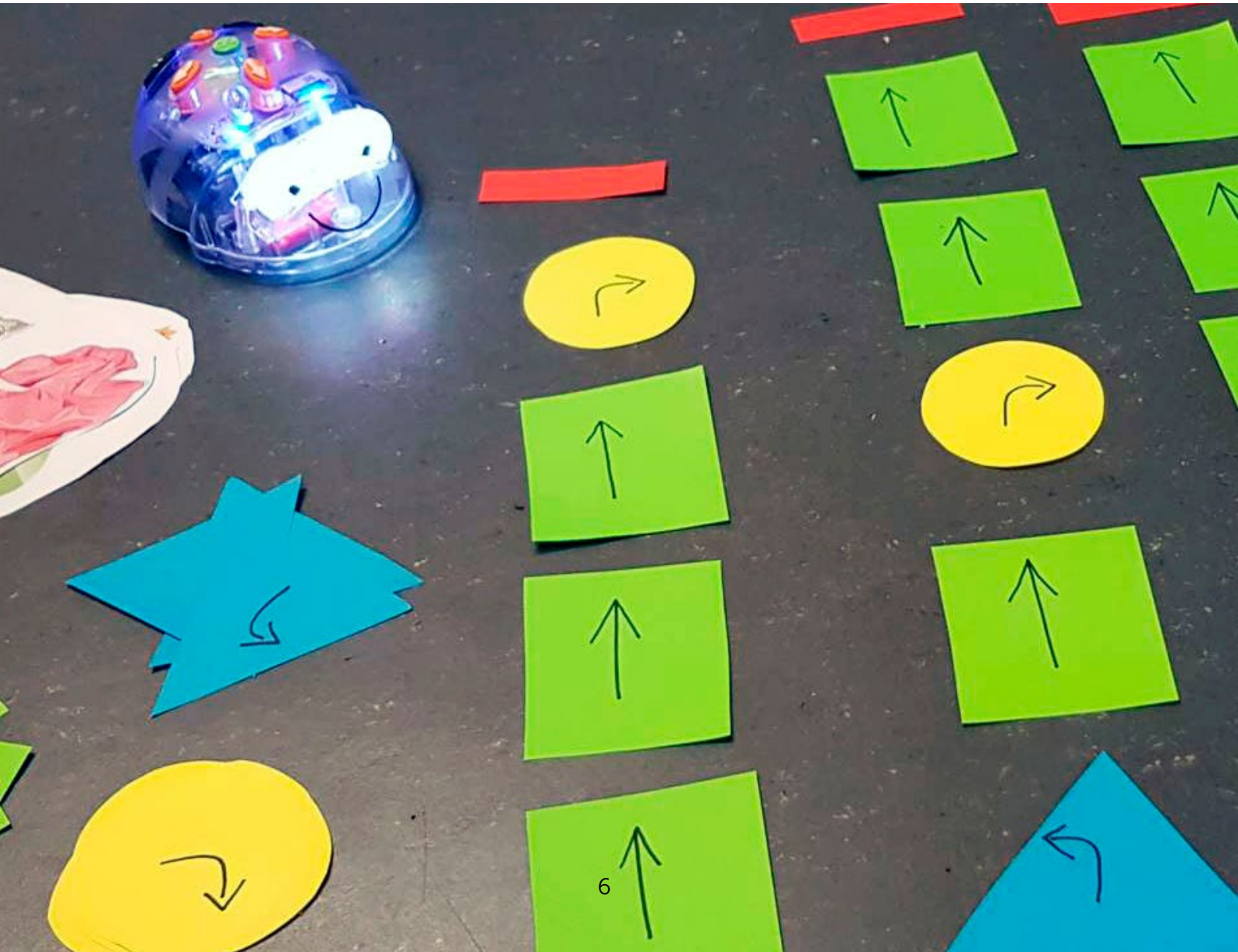

Stort intresse för historiska kartor

När biblioteket i Uddevalla ordnade en programpunkt om historiska kartor tillsammans med Bohusläns museum blev det fullsatt med cirka 30 personer. Kristina Lindholm, arkeolog från Bohusläns museum, föreläste om hur olika historiska kartor har kommit till, deras historiska betydelse och om vilka typer av kartor som finns i olika arkiv. Därefter fick besökarna ställa frågor till bibliotekets personal om Lantmäteriets tjänst Historiska kartor.

– Om vi genomför något liknande igen skulle jag dock förmodligen förbereda lite material även om hur e-tjänsten rent tekniskt används. Det blev inte helt lyckat att bara svara på frågor eftersom besökarna inte visste tillräckligt mycket om tjänsten för att kunna säga vad de ville veta mer om, berättar Tobias Nordberg som är bibliotekarie i Uddevalla.

Sammantaget blev det dock en välbesökt och lyckad programpunkt som lockade både kvinnor och män.

– De flesta besökare var äldre och de verkade uppskatta upplägget. Vi hade skickat ut reklam till hembygds- och pensionärsföreningar och jag skulle tro att det var genom den som många hade hört talas om evenemanget. Föreningslivet kommer vi nog att försöka använda för marknadsföring vid fler tillfällen, säger Tobias Nordberg.

Kristina Lindholm från Bohusläns museum föreläser om historiska kartor på biblioteket i Uddevalla.

Digitaljakten

Digitaljakten är en sajt baserad på originalet ”Teknikjakten” som Umeå kommuns bibliotek tagit fram. Idén är att erbjuda grupper en rolig läruppleveelse som skapar engagemang och vilja att bli digitalt delaktig i samhället.

Under eMedborgarveckan fick alla som jobbar på Studieförbundet Bilda en presentation av Teknikjakten/Digitaljakten och den ledarguide som utvecklats. 230 personer var på plats. Det var startskottet på utrullningen av Bildas digitala erbjudande för samverkanspartners och medlemsorganisationer i hela landet.

Här är länk till **Digitaljakten** och till en ledarguide som Bilda tagit fram för att hålla studiecirkel med sex teman för digital inkludering varav Digitaljakten är ett. **https://www.bilda.nu/verksamhet/digitaljakten**

» Digitaljakten stärker förmågor men också självförtroendet. Användarna vågar sig ut på nätet och har större utbyte av digitala tjänster inom allt från vård till kontakt med banker och myndigheter. Digital kompetens öppnar också vägar till ett rikare liv, och möten med nya människor och miljöer. «

– Maria Nordmark, utvecklingsansvarig samhälle, Studieförbundet Bilda

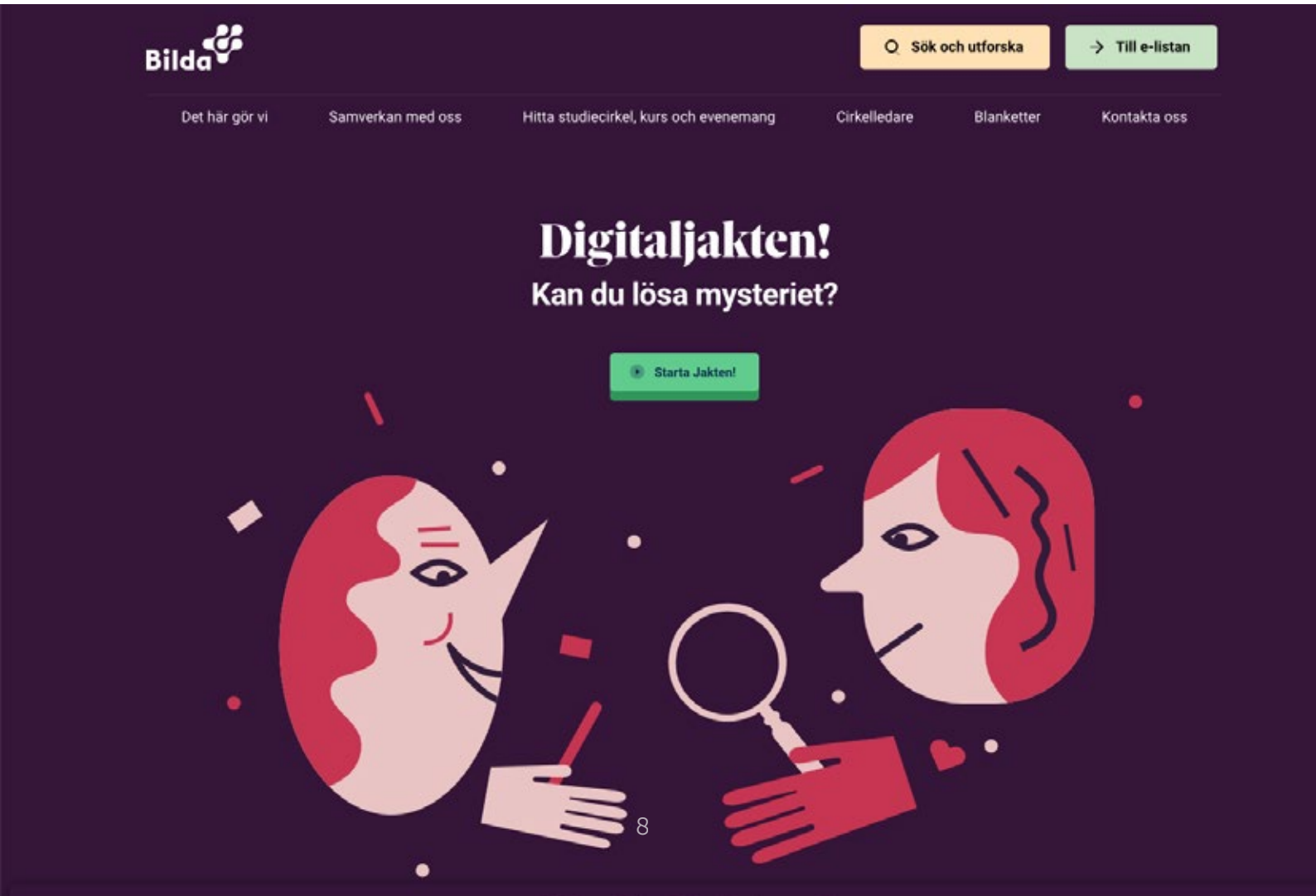

Seniorbloggare lockade storpublik i Umeå

När 107-åriga bloggaren Dagny Carlsson besökte Umeå under eMedborgarveckan kom nära 400 personer för att lyssna på henne. Här är bibliotekarie Annika Erikssons berättelse om det lyckade evenemanget.

Någon gång i början av 2019 såg jag dokumentären ”Dagny – om jag sätter mig ner nu dör jag” på SVT om bloggaren Dagny Carlsson. Jag har länge fascinerats av den kvinnan, som inte verkar vara rädd för att prova på nya saker och ny teknik, trots att hon nått en hög ålder. I mitt dagliga arbete på biblioteket får jag ofta frågor om smartphones, digitala tjänster och annat som har med teknik att göra. Många säger att de är för gamla för att lära sig den nya digitala tekniken. Dagny Carlsson är ett levande bevis för att det inte stämmer. Det är förstås individuellt hur pass frisk man får vara som senior – det är ju inte alla förunnat att få ha sina sinnen i behåll såsom Dagny Carlsson har.

När jag såg dokumentären fick jag en idé om att bjuda in Dagny Carlsson till Umeå i samband med någon typ av arrangemang med digital delaktighet som tema. Jag nämnde idén för några kollegor som höll med om att det vore roligt. Jag skickade iväg ett mejl till Dagny Carlsson och fick ett svar dagen därpå att hon

Tove Liliequist och Dagny Carlsson.

gärna kom och besökte oss till hösten om hälsan tillät. Det blev startskottet till planerna på arrangemanget ”Livet börjar vid 100 – att våga vilja och kunna” under eMedborgarveckan.

Vårt huvudsyfte var att nå ut till många människor med information om hur biblioteken, PRO, Frivilligcentralen och Kultur för seniorer arbetar för att öka den digitala delaktigheten hos Umeå kommuns medborgare. Vår huvudsakliga målgrupp var seniorer, eftersom Internetstiftelsens undersökning ”Svenskarna och internet” visar att den största gruppen i digitalt utanförskap finns bland seniorerna.

Under eftermiddagen bjöd vi in till Öppen foajé där vi hade utställare och gav möjlighet att prova på digital teknik. Bland annat fanns Umeå kommuns välfärdsteknik på plats och demonstrerade nya tjänster. Umeå kommuns bibliotek visade hur man med hjälp av sitt bibliotekskort och en pinkod kommer åt att läsa dagstidningar och tidskrifter från hela världen i Pressreader. Efter utställarbesöken var det dags för scenprogrammet som inleddes med att PRO och Frivilligcentralen berättade om hur de arbetar med att öka den digitala delaktigheten. Kultur för seniorer i Umeå kommun berättade om sin verksamhet och visade hur man får uppdateringar om vad de har på gång. Sedan var det bibliotekets tur att berätta om hur vi jobbar med digital delaktighet.

Sist ut under eftermiddagen var Dagny Carlsson som samtalade om att behålla sin nyfikenhet som äldre och att våga prova nya saker. Hon berättade att hon kom på att hon skulle börja blogga när hon hade sett att Carl Bildt bloggade. ”Kan Carl Bildt så kan väl jag”, tänkte hon och satte igång. Dagny Carlsson berättade att drivkraften bakom att våga prova på nya saker ligger i hennes nyfikenhet. Det är det viktigaste receptet på att bli gammal – att aldrig sluta vara nyfiken och att använda fötterna och huvudet. Dagny Carlsson levererade många tänkvärda sanningar om livet och om hur hon känner sig mindre isolerad när hon bloggar och når ut till många människor och även får respons. När samtalet var slut efter 40 minuter fick hon rungande applåder och många ur publiken kom fram och ville ta selfies och säga några ord till 107-åringen. Dagny säger att hon inte vet hur många selfies hon är med på – hon har själv knappt sett en enda av dem. Det blev en lyckad eftermiddag där nära 400 personer fick ökade insikter om hur olika aktörer i Umeå kommun arbetar med digital delaktighet.

Annika Eriksson, *bibliotekarie och projektledare för ett delprojekt inom Stärkta bibliotek, Umeå stadsbibliotek*

Ett smörgåsbord av metoder

De vanligast förekommande ordleden i årets program var förmodligen -kafé och -fika. Men där fanns också nyskapande aktiviteter som mobilspa och digital älgjakt. Behöver du inspiration för kommande aktiviteter i din verksamhet? Botanisera gärna bland några av metoderna som användes under årets eMedborgarvecka:

Appkafé
Digital detox
Digital första hjälpen
Digital handledning på flera språk
Digital verkstad
Digital älgjakt
Drop-in-handledning
E-medierfika
Enskild handledning
Föreläsning
Hopfällbar monter
Informationskväll
Kurs
Mobilspa
Minimässa
Robotsagostund
Seniorsurf
Surfkafé
Teknikjakten/ Digitaljakten
Teknikkafé
Testa ny teknik
Tipsrunda
Utställning
Visning av e-tjänster
Våga klicka
Wikifika
Webbinarium
Workshop
Öppen foajé

Betalningar och banktjänster

» Bättre jobba tillsammans än var för sig «

Många tycker att det är besvärligt att göra betalningar och klara av sina banktjänster digitalt, vilket uppmärksammades på ett flertal orter under eMedborgarveckan. Bland arrangörerna fanns bibliotek, länsstyrelser och banker.

På vissa orter i landet finns fortfarande bankkontor, medan kontoren stängs ner på andra ställen. Att kunderna förväntas sköta sina ärenden på nätet ställer krav och förutsätter att resurser finns hos bland annat biblioteken, dit många vänder sig med sina frågor. I uppföljningen av eMedborgarveckan svarar en arrangör att frågor om digitala banktjänster är vanligast både under kampanjveckan och resten av året. På flera håll var banker med i olika aktiviteter tillsammans med bibliotek och lokala träffpunkter, vilket har varit mycket uppskattat – inte minst möjligheten att ställa frågor direkt till bankens personal. I utvärderingen finns också kritik mot banker som inte tar ansvar för att ge kunder stöd när kontor läggs ner. På vissa orter är det svårt att få bankerna att samarbeta med biblioteket.

Samverkan i Bromölla

En väl fungerande samverkan mellan bank och andra aktörer finns i Bromölla. Där har den lokala sparbanken varit med under eMedborgarveckan i flera år. Ivetofta sparbank har två fullservicekontor i Bromölla och Näsum. Kunderna kan fortfarande göra sina banktjänster där, men fler och fler går över till digitala tjänster. De flesta som vänder sig till banken för att få hjälp att komma igång är äldre och ungdomar som ska skaffa tjänsterna för första gången. Men det är även många som är igång med sina digitala tjänster och bara behöver fråga eller få stöd.

Under årets eMedborgarvecka hade Ivetofta sparbank både en egen informationskväll samt en aktivitet tillsammans med Skatteverket. Dessutom var banken en av de aktörer som fanns på plats när den lokala mötesplatsen Kulturpunkten bjöd in medborgarna att ställa frågor om e-tjänster.

Läs om Ivetofta Sparbanks aktiviteter under eMedborgarveckan på:
https://digidel.se/emedborgarveckan/sparbanken-ger-bromollaborna-digitalt-stod/

– Det är bättre att jobba tillsammans för en viktig sak än var och en för sig, säger Camilla Karlsson som är marknadsansvarig.

Länsstyrelsen arbetar uppsökande i Laxå

I Laxå arrangerade Länsstyrelsen en aktivitet för äldre personer som står långt ifrån digital delaktighet på en lokal träffpunkt som drivs av kommunen. Cirka 15 personer dök upp.

– Vi informerade om vårt uppdrag gällande grundläggande betaltjänster och hur digitala betalningar och andra tjänster kan underlätta vår vardag. Sedan bjöd vi på fika och hade frågesport. I slutet visade SeniorNet hur man kan använda en smart telefon, berättar Josefine Eklund som är processledare för grundläggande betaltjänster på Länsstyrelsen i Örebro län.

Hon tror att träffen skapade ett intresse för att lära sig mer. Den kommer att följas upp med att SeniorNet, alltså äldre som utbildar äldre inom it, kommer tillbaka vid fyra tillfällen för att ge stöd och information.

– Genom att arbeta uppsökande vill vi få möjlighet att på ett enkelt och lättsamt sätt informera om digitala lösningar och betalningar. De flesta av dessa personer som kom skulle troligtvis inte själva gå till exempelvis ett bibliotek för att få information. Förhoppningen är att man efter det ska känna att man har fått redskap och kunskap för att kunna välja, säger Josefine Eklund.

» Vad är det för samhällskontrakt egentligen där banker och myndigheter lägger ner kontor, avvecklar verksamhet och tjänar pengar på det och lämnar medborgarna till sitt öde och låter icke-vinstdrivande offentliga verksamheter som folkbibliotek ta hand om medborgarnas behov av digitalt stöd med befintliga medel? Biblioteken behöver satsa allt de har på sitt demokratiska uppdrag i att stärka medborgarna i att utöva sina demokratiska rättigheter, inte att ta hand om myndigheters eller bankers kunder. Inför kommande år önskar jag att Digdelnätverket kan arbeta ännu mer för att få fler myndigheter att kontakta biblioteken och visa intresse för samarbete så att vi på biblioteken slipper åtminstone det arbetet. Jag hoppas även att Digidel kan nå fler kommunledningar och berätta om bibliotekets digitala uppdrag. «

– Citat från årets utvärdering

→ Länsstyrelsen i Örebro län har tagit fram broschyren ”Betaltjänster – kom igång med kort- och digitala betalningar” som finns att ladda ner här: **https://www.lansstyrelsen.se/download/18.35db062616a5352a22a-21ca8/1560322264656/SVENSKA_Lst-Orebro-Betaltjanster.pdf**

Har du något råd till andra som vill delta i eMedborgarveckan nästa år?

– Ta chansen! Det är ett bra sätt att nå ut till olika målgrupper och man får jättebra draghjälp eftersom det är en kampanjvecka, säger Josefine Eklund.

Hopfällbar utställningsmonter

Även Länsstyrelsen Skåne passade på att uppmärksamma digitala betaltjänster. Ett särskilt utställningsmaterial i kartong hade tagits fram.

– Det är toppen! Man fäller upp och ner den tämligen lätt och den går in i en vanlig kombipersonbil, säger Catharina Hellström Engström från Länsstyrelsen Skåne.

Utställningsmaterialet fångade intresse hos både yngre och äldre besökare och många kom fram för att prata om svårigheter med att använda digitala betallösningar.

– Det ger verkligen mycket att få prata med folk och som Länsstyrelserepresentanter blir vi likt bibliotekspersonal något av en neutral part. Så vi lär göra en större biblioteksturné nästa år för att besöka fler kommunbibliotek i Skåne, säger Catharina Hellström Engström.

Lisbet Smolka Ringborg från Länsstyrelsen i Skåne län.

eMedborgarveckan på webben

Nytt för i år är att kampanj- och samverkansfunktionen samlade alla event som webbsändes eller ägde rum på webben i ett eget program. Ett exempel på insatser som då kunde vara del av eMedborgarveckan var Arbetsförmedlingens webbinarier. Varje vecka arrangerar arbetsförmedlingen flera webbinarier om hur man blir bättre på att söka jobb. Det kan till exempel vara tips på hur man söker jobb i sociala medier, skriver ett bra cv eller jobbar med sitt personliga varumärke. De webbinarier som sammanföll med eMedborgarveckan kunde vi inkludera i programmet och på så sätt sprida ordet om Arbetsförmedlingens e-tjänst webbinarier.

→ Se hela programmet eMedborgarveckan på webben här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/emedborgarveckan-via-webben/

→ Läs mer om Digitala jag, som är Arbetsförmedlingens utbildning i digitala vardagskunskaper: **https://www.digitalajag.se/**

→ Se kommande webbinarier här:
https://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Hitta-jobb/Webbinarier.html#/filtred?activitytype=6&page=1

E-tjänster inom hälsa och sjukvård

» Skönt att sitta hemma i fåtöljen «

Boka tid hos läkaren. Förnya recept. Rådgivning om sjuka barn. Läsa den egna journalen. Få hjälp att sluta röka. Det finns många anledningar att ha koll på hälso- och sjukvårdens e-tjänster. I Borås och Nyköping gjordes riktade insatser för äldre respektive nyanlända under eMedborgarveckan.

I Borås har vård- och äldreförvaltningen elva mötesplatser med dagliga aktiviteter för att främja det digitala innanförskapet för stadens seniorer. Årets eMedborgarvecka genomfördes i samarbete med Träffpunkt Simonsland, en mötesplats för alla invånare i Borås stad.

– Gemensamt satsade vi lite extra och bjöd in externa föreläsare, anordnade egna aktiviteter samt möjliggjorde drop-in för digital hjälp varje eftermiddag, berättar Lena Dahlberg som är verksamhetsutvecklare för välfärdsteknik i Borås stad.

Hälsocoachning via nätet

Till träffpunkten kom föreläsare från Närhälsan och Hälsocoach online, en kostnadsfri tjänst för invånarna i Västra Götalandsregionen. Den som behöver hjälp att exempelvis börja motionera, äta hälsosammare eller sluta röka kan få stöd via nätet av en egen hälsocoach. En av besökarna var Ulla-Britt Schnabel, som i ett reportage i Sveriges Radio P4 Sjuhärad såg fördelar med digitala tjänster inom vården.

– För de personer som tycker det är besvärligt att ta färdtjänst, att sitta i kö i väntrum eller att få en ny doktor, så tycker jag det är en skön känsla för dem att kunna sitta i fåtöljen hemma och prata med någon sympatisk person som förstår vad de säger, sa hon.

Lena Dahlberg berättar också att vård- och äldreförvaltningens mötesplatser har blivit utsedda till Digidel Senior, något som det flaggades för lite extra under eMedborgarveckan.

– Lärdomar som vi tar med oss till nästa år är att anpassa utbudet till olika kompetensnivåer samt att det är viktigt att tidpunkten för aktiviteter planeras utifrån seniorers agenda istället för föreläsarnas, säger hon.

Läs mer om Borås stads Digidel Senior:
https://digidel.se/nyheter/boras-startar-upp-digidel-senior/

» Jättebra med koncentrerade veckor där alla får en extra boost att komma på aktiviteter. Det är enklare att planera större aktiviteter utifrån en sådan vecka och att många kommuner runt i kring gör samma. Nackdelen är att de populära aktörerna snabbt blir uppbokade för att många tänker erbjuda samma sak. Men då får man bara gnugga geniknölarna mer och komma på andra idéer. «

– Citat från årets utvärdering

Vårdguiden med språkstöd

Nyköpings stadsbibliotek har i flera år samarbetat med 1177 Vårdguiden, något som fortsatte under årets eMedborgarvecka.

– Under ett par år har vi förlagt workshoppar till Campus Nyköping och bjudit in både studerande och allmänhet. Dessa workshopar har innehållit både visning av hemsida och digitala tjänster samt praktiska övningar, berättar Monica Samuelsson från Nyköpings stadsbibliotek.

Mellan 35 och 40 personer brukar komma och de flesta besökarna har varit sfi-studerande som har svenska som andraspråk.

– I år hade vi språkstöd på arabiska, tigrinja och somaliska. Det var mycket uppskattat och bra även för föreläsarna, som fick hjälp med att tolka det som sas i publiken.

Riktade aktiviteter funkar bäst

Det brukar vara biblioteket i Nyköping som tar kontakt med 1177 Vårdguiden för att planera aktiviteter. I år fanns önskemål om att också stå på biblioteket en eftermiddag för drop-in för allmänheten om 1177 Vårdguiden. Reaktionerna på årets program var positiva. Deltagarna var intresserade och ville veta mer.

– Vår erfarenhet är att det är lättare att nå ut med aktiviteter som är riktade till speciella grupper och i samarbete med andra aktörer. När vi bara vänder oss brett till allmänheten är det ofta få besökare. Detta gäller även när vi har haft föreläsningar med kända namn. Samtidigt som vi har kvar kontakten med de samarbeten vi byggt upp försöker vi hela tiden hitta nya samarbetspartners, säger Monica Samuelsson.

I vissa kommuner har det varit svårt att få till liknande samarbeten, eftersom många verksamheter inom samma region ska dela på de personer som har kunskap om regionens vårdrelaterade e-tjänster under en och samma vecka. En arrangör skriver till exempel: ”Nackdelen är att de populära aktörerna snabbt blir uppbokade för att många tänker erbjuda samma sak. Men då får man bara gnugga geniknölarna mer och komma på andra idéer.”

Från Facebook

Q: Hur har ni gjort för att bjuda in Vårdguiden?
A: Först mejlade vi vår förfrågan till Region Sörmlands Kommunikationsstaben om någon kunde komma till oss och berätta mer om 1177 Vårdguidens e-tjänster. Därefter kontaktade oss en e-hälsostrateg och nu kommer hon till oss med en presentation under eMedborgarveckan.

En digital solskenshistoria

Föreläsningar om e-tjänster brukar inte locka så många besökare i Söderhamn, så inför årets eMedborgarvecka bestämde sig it-bibliotekarie Jenny Eriksson för att satsa stort – och resultatet blev magiskt. Här är hennes egen berättelse.

Ibland är det svårt att ordna digitala aktiviteter. Hur når vi dem som vi behöver nå? Ibland har besökarantalet på de digitala veckorna hos oss inte varit revolutionerande stort, men på årets eMedborgarvecka hände något magiskt.

För lite mer än ett halvår sedan bestämde jag mig för att ordna en mässa. Föreläsningar på eMedborgarveckan väckte inte så stort intresse hos besökarna, så då tänkte jag att vi provar något annat. Det har planerats, klurats och marknadsförts åt alla håll och kanter. Hjärnceller har gnuggats och resultatet blev som sagt magiskt. Över 100 besökare! Vi blev så imponerade att vi slutade räkna. Tidningsavdelningen fick vara en sprudlande mässlokal där besökarna minglade med banker, myndigheter och bibliotekets egna digitala tjänster. En 3D-skrivare puttrade på hela dagen och väckte förtjusning och nyfikenhet. Besökarna kunde prova programmering på ett lekfullt sätt och konsumentvägledaren svarade på frågor om e-handel.

Eva Fresk från Söderhamns stadsbibliotek och Jenny Eriksson, Säters bibliotek.

Våga satsa stort, det går! Mina tips är: Marknadsför järnet och vänd er direkt till dem som kan ha extra glädje av digital delaktighet. Knyt kontakter med pensionärer och sfi-lärare. Ha dialog med medborgarna och fånga upp deras tanketrådar, funderingar och orosmoln kring digitalisering. Våga fråga, engagera andra organisationer som också är intresserade av digital delaktighet. Blanda traditionell marknadsföring i papperstidning med digital marknadsföring i sociala kanaler. Locka besökarna med något som känns lustfyllt och sänker tröskeln till det digitala, som till exempel någon kul programmeringsaktivitet för alla åldrar. Kaffe och godis fungerar också jättebra – det har vi evidens på från denna dag.

Berätta gärna om er eMedborgarvecka! Lärde ni er något nytt? Jag lärde mig mer om e-handel, programmering och e-tjänster för vattenmätare.

Jenny Eriksson, *tidigare it-bibliotekarie på Söderhamns bibliotek, nu digital vägledare på Säters bibliotek DigidelCenter.*

Inlägget är hämtat från Digidelnätverkets Facebook-grupp. Där kan du också dela med dig av goda idéer och diskutera digital delaktighet. Gå med du också! **www.facebook.com/groups/Digidelnatverket**

Demokrati och delaktighet

Samarbete ger synergieffekter

Att alla människor ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhället är centralt för att demokratin ska fungera, något som uppmärksammades dubbelt i och med att eMedborgarveckan och Dyslexiveckan sammanföll i år – vilket ledde till synergieffekter.

Hur känns det att inte förstå fakturan som kommer från kommunen? Kan man läsa nyheterna när bokstäverna är huller om buller? Det var två funderingar som politiker och invånare i Bollnäs fick inför årets eMedborgarvecka, tack vare bibliotekets kampanj ”Alla har rätt till makten att förstå” som genomförs med stöd från Kulturrådet.

– För att väcka uppmärksamhet har vi gjort saker obegripliga. Syftet var att politikerna själva skulle få uppleva hur frustrerande det är att inte förstå. Det är en känsla som drabbar många dagligen, förklarar Sofia Eliasson, ungdomsbibliotekarie i Bollnäs och projektledare för kampanjen.

Fejkfakturan som väckte starka känslor

Kampanjen inleddes med att biblioteksrummet fick en tydligare skyltning. Symboler och text på de vanligaste språken i kommunen skulle få fler besökare att hitta rätt. Samtidigt skickades en broschyr om bibliotekets utbud till alla hushåll i Bollnäs, med information på svenska samt de sju andra vanligaste språken i kommunen. Men för att nå lokalpolitikerna valde Bollnäs bibliotek en något oväntad metod. En fejkfaktura på indonesiska skickades till 170 folkvalda kommunpolitiker. Reaktionerna blev starka, vilket Sofia Eliasson såg som en bekräftelse på att kampanjen behövdes. För att allmänheten skulle få samma aha-upplevelse köpte biblioteket annonsplats på förstasidan i lokaltidningen
och kastade om bokstäverna i rubriker och brödtext på den ordinarie förstasidan.

Programmet för eMedborgarveckan i Bollnäs utformades utifrån att eMedborgarveckan sammanföll med den europeiska dyslexiveckan. Alla kommunala förvaltningar bjöds in att samarbeta, och bland annat omsorgsförvaltningen nappade.

– Digitala hjälpmedel är ett område där omsorgen och biblioteket står nära varandra. Jag har varit ute på många äldreboenden och visat paddor, appar och tillgängliga medier. Ibland säger personalen och de äldre själva att det inte är någon idé, men efter att vi har prövat vill de fortsätta, berättar Anette Helgesson som är bibliotekarie i Bollnäs.

Krock eller korsbefruktning?

Att ha två kampanjer samtidigt ledde till både ris och ros. I utvärderingen fanns önskemål om att se till att eMedborgarveckan inte krockar med exempelvis Dyslexiveckan i fortsättningen. Det var dock fler som såg de dubbla kampanjveckorna som en möjlighet till korsbefruktning. På Stockholms stadsbibliotek fanns exempelvis ett ambitiöst program som tog fasta på de två kampanjveckorna, med programpunkter om bland annat digitala barnböcker på olika språk, digitala lösningar för personer med funktionsvariationer samt olika sätt att läsa talböcker, taltidningar och strömmande ljudböcker. Vid ett tillfälle visade bibliotekarie Susy Mellström Talboken kommer, en ny tjänst från Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) där kommunbibliotek förmedlar talböcker via internet till it-ovana låntagare.

» Prata med människor! Det är så vi får reda på var kunskapsluckorna finns och vilket behov man har inom det digitala. När jag tipsade om den digitala veckan så var det många som svarade 'nej, sånt där kan jag inte' eller 'det där är inget för mig'. Kanske är det så att många av orden som vi slänger oss med *(digitalisering, e-tjänster, appar)* skrämmer bort dem som faktiskt skulle behöva delta under eMedborgarveckan. Hur kan vi med vårt språk avdramatisera det digitala och få alla med på tåget? «

– Citat från årets utvärdering

På många bibliotek fick låntagarna extra stöd att ta del av olika digitala tjänster, som Pressreader och Cineasterna. Även Legimus uppmärksammades. "Att vi samarbetade med skolbibliotekarien innebar att vi nådde ut med information om bibliotekets digitala tjänster, främst Legimus, till alla elever, föräldrar och lärare och har fått ett ökat antal frågor om tjänsterna", skrev en av arrangörerna som svar på frågan vad som var särskilt lyckat.

Flera arrangörer tog också fasta på flerspråkighet hos både personal och besökare, och erbjöd aktiviteter på flera språk. "Vi tycker det är extra roligt att kunna erbjuda hjälp med digitala samhällstjänster på flera olika språk: svenska, engelska, dari, persiska och franska", skrev en arrangör i utvärderingen. "Arbetsförmedlingen och 1177 Vårdguiden för personer med svenska som andraspråk på vuxenutbildningen var mycket uppskattat", skrev en annan.

Det demokratiska samtalet

Kampanjveckan är även ett sätt att skala upp och erbjuda fler att ta del av redan tidigare inplanerade insatser. Den 9 oktober hade kommittén ”Det demokratiska samtalet” ett kommunmöte med Skellefteå kommun. Eftersom det sammanföll med eMedborgarveckan tog Skellefteå kommun chansen att webbsända Carl Heaths föreläsning ”Vad innebär desinformation, propaganda och näthat för det demokratiska samtalet?”. Alla föreläsningar som webbsänds under kampanjveckan delas via Digidelnätverkets webb och sociala kanaler.

→ Läs mer om Bollnäs biblioteks kampanj ”Alla har rätt till makten att förstå” här: **https://digidel.se/emedborgarveckan/obiggreplitheer-synliggor-bibliotekets-arbete/**

→ Se Carl Heaths föreläsning här: **https://digidel.se/emedborgarveckan/det-demokratiska-samtalet-carl-heath/**

Dra nytta av varandras kompetenser

» Det som gjorde att det tog fart var att vi blandade olika kompetenser. I vanliga fall kanske man inte tänker att en dietist och en projektledare för digitalisering jobbar tillsammans, men om jag hade gjort det här själv hade det inte blivit lika bra, för då hade det bara blivit teknikdelen. «

– Sara Hansson, projektledare för digitalisering i Rättvik, där den digitala älgjakten blev en riktig fullträff.

Ett annat exempel på att dra nytta av varandras resurser är att DigidelCenter i Kramfors arrangerade en sittning och live-visade den webbsända föreläsningen av Katarina Gidlund, proffessor vid Mittuniversitetet, som var i Sundsvall.

Runt om i landet fanns många nyskapande idéer på hur det digitala utanförskapet kan brytas. Ofta uppstår de i mötet mellan olika slags kompetenser och verksamheter.

Här är några av alla de kompetenser som medverkade under årets eMedborgarvecka:

Arkeolog
Banktjänsteman
Dietist
Bibliotekarie
Skolungdom
Bloggare
E-hälsostrateg
Fältassistent
Författare
Föreläsare
Informationssäkerhetssamordnare
It-värd
Konsumentrådgivare
Lärare
Mediapedagog
Arkivassistent
Jakt- och fiskehandläggare
Polis
Politiker
Processledare
Teleoperatör
Språkstödjare
Verksamhetsutvecklare

Vilka kompetenser har du omkring dig? Vem kan du inleda ett samarbete med kring digitalisering?

Även i Borlänge fanns många fina exempel på samverkan. Bland många fantastiska program från veckan vill vi visa deras för att illustrera den mängd av aktörer som kan involveras under kampanjveckan. Annika Selin Larsson, it-strateg på Borlänge kommun, berättar att ett bra samarbete med SFI gjorde att de schemalade lektioner under tisdag förmiddag så att alla elever fick delta på ”Vad kan jag göra med min telefon?” som en del i undervisningen.

specialkost. Hur bidrar med till klimato
ekoberäkningar? Visning av hur IT-stöd
egenkontroll.

2047 Science Center - kl.14:00-17:00
Programmeringsverkstad, prova på er

Få hjälp med dina frågor - kl.10:00-1
Kom och ställ frågor om och få hjälp
eller att utföra ärenden online av ele

Onsdag 9 oktober

ABF Öppet hus - kl.10:00-16:00 ABF
Lär dig skapa i 3D, kom och prova 3

Borlänge bibliotek - kl.11:00-15:00
Biblioteket har extra information o
PressReader och Legimus.

Få hjälp med dina frågor - kl.10:0
Kom och ställ frågor om och få hj
eller att utföra ärenden online av

Torsdag 10 oktober

Vad gör ditt barn på nätet? - kl.
Föreläsningar och minimässa or
Ahlin, Borlänge kommun (olika
Barnen, Dalia tjejjour, nätverke
Kulturcentrum Asken, samt för

Kl.17:00- 17:30 Minimässa

Kl.17:30-18:30 Jan Bohman hä
handlar om hur vi ska kunna r

Kl.18:30- 19:00 Minimässa

Kl.19:00-20:00 Föreläsning a
samband mellan hälsa, relat

Kl.20:00-20:15 Paus

Kl.20:15-21:00 IT-forensike
det kan gå till när det går fe

ABF Öppet hus - kl.10:00-1
Lär dig skapa i 3D, kom oc

2047 Science Center - kl.1
Programmeringsverkstad

Borlänge bibliotek - kl.1
Biblioteket har extra info
PressReader och Legimu

Program

Programmet uppdateras löpande med utställare och aktiviteter. Det är gratis att besöka aktiviteterna.

Måndag 7 oktober

Dalatrafik - kl.10:00-17:00 Mellanrummet, Borlänge Bibliotek på Sveatorget
Dalatrafik visar ny teknik i samband med kollektivtrafik. T.ex. kan man boka anropsstyrd trafik/flextrafik via en app. Man kan hitta tidtabeller och se bussen i realtid, och köpa biljetter.

MittMedia - kl.13:00-17:00 Mellanrummet, Borlänge Bibliotek på Sveatorget
Ta chansen att få logga in-hjälp på plats, aktivera ditt läsarkonto, hjälp med att ladda ner nyhetsapp/e-tidningsapp, se hur man läser e-tidningen med mera.

Få hjälp med dina frågor - kl.10:00-18:45 Borlänge bibliotek 1 tr upp
Kom och ställ frågor om och få hjälp med digitala ärenden, lära dig använda dator, telefon och appar eller att utföra ärenden online av elever från Helix gymnasiet.

Tisdag 8 oktober

Vad kan jag göra med min telefon? - kl.09:00-14:00 Ljushallen, Högskolan Dalarna
Aktiv mässa som erbjuder vägledning och inspiration för att komma igång digitalt. Medverkar gör Swedbank, 1177 och Min digitala vårdcentral, Servicekontoret (Försäkringskassa, Skatteverket och Pensionsmyndigheten), Borlänge kommuns servicecenter, Konsumentvägledare, Dalatrafik, Dalarnas tidningar, Digitala jag (utbildning från Arbetsförmedlingen och Google Digitalakademi), Tunabyggen, Borlänge bibliotek, Vägledningscentrum, Borlänge kommuns nämndservice, Dalarnas hjälpmedelscentrum, Borlänge kommuns e-tjänster samt förtroendevalda från Borlänge kommun.

Fonus begravningsbyrå - Öppet hus kl.09:00-17:00.
Få hjälp med hur man kan hantera en avliden anhörigs digitala spår samt Vita arkivet. De har öppet som vanligt övriga dagar och besök är då välkomna i mån av tid.

Fastighetsbyrån - Öppet hus kl.09:00-18:00
VR-visningar av fastigheter och möjlighet att se Borlänge från luften.

Kost- och lokalservice, Borlänge kommun - kl.13:00-19:00 Kupolen plan 2
Kostdataprogrammet i kommunen, hur hjälper det Borlängebon? Meny till Borlängebon, äldreomsorg och skola/förskola- hur hittar man den på webben? Digital anmälan/avanmälan för

VR, quiz och flerspråkiga it-värdar i Stockholm

Stockholms stadsbiblioteks program lockade tusentals besökare under eMedborgarveckan. Bibliotekarie Susy Mellström berättar om samarbeten och tipsar om vad som funkade särskilt bra.

Under eMedborgarveckan nådde vi i år 3 563 deltagare på Stockholms stadsbibliotek i samverkan med flera aktörer. Ndio språkbutik visade hur man kan läsa och lyssna på digitala bilderböcker på 46 språk. Icap och Frölunda data visade digitala lösningar för personer med funktionsvariationer. Dessutom medverkade SeniorNet, Nordea och arbetsmarknadsförvaltningens it-värdar. Särskilt lyckat var virtual reality (VR), som lockade många besökare, särskilt barn och ungdomar, men även några pensionärer var pigga på att testa denna teknik. Jag vill gärna tipsa om några saker:

- Quiz: sant eller falskt? Tipspromenader på biblioteket för att skilja fakta från lögn och falska nyheter. Personal på andra bibliotek i länet uppskattade denna aktivitet och har efterfrågat vårt material från tipspromenaderna.

Besökare på Stadsbiblioteket i Stockholm provar VR-teknik.

- Aktiviteter på flera språk. Under denna digitala vecka genomfördes visningar och aktiviteter på tigrinja, arabiska, engelska och spanska. Detta resulterade i att fler nyanlända kom till eMedborgarveckan i år jämfört med tidigare år. Tack vare vårt samarbete med våra unga it-värdar kan vi erbjuda aktiviteter på de språk många nyanlända har behov av.
- Inkludera virtual reality (VR) i biblioteksverksamheten. Jag ser stor potential i denna teknik som kan användas inom många områden. I år har våra låntagare fått en försmak av framtiden tack vare VR: att måla rymden i nya färger, att åka berg- och dalbana, att besöka muséer i olika länder på några minuter, att besöka Paris utan att förflytta sig från biblioteket. Tänk att kunna koppla denna teknik till böckernas värld! Tänk att kunna lyssna på en ljudbok/talbok om ”Musée du Louvre” och samtidigt besöka det via VR. Tänk att kunna uppleva en hörselskadads hörsel med syfte att lära sig mer om funktionsvariationer för att kunna bemöta bibliotekets besökare på bästa sätt – och mycket mer!

Eftersom intresset för digitala aktiviteter och behovet av digitala tjänster ökar markant som åren går är det viktigt med samarbete. Samarbete gynnar alla, bidrar till utbyte av kunskap och erfarenheter, och leder till innovation och medskapande.

Susy Mellström, *bibliotekarie på Stockholms stadsbibliotek*

Alexander från NDIO visar ny teknik från Mantra Lingua för språkträning på 65 språk.

Informationssäkerhet och integritet

» Bedragaren är en skicklig motståndare «

Bedrägerier och utpressning via nätet har ökat de senaste åren. Äldre är särskilt utsatta eftersom bedragarna utnyttjar ovana eller okunskap hos sina offer. Att eMedborgarveckan och Informationssäkerhetsmånaden sammanfaller är en utmärkt möjlighet att ordna aktiviteter för att öka medvetenheten och kunskapen om säkerhet och integritet på nätet.

Den europeiska informationssäkerhetsmånaden är alltid i oktober och sammanfaller därför med eMedborgarveckan. I år var temat ”Tänk säkert – gör smarta saker säkra” och kampanjen genomfördes av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i samarbete med Polisen och en rad andra aktörer från privat, offentlig och ideell verksamhet. Målsättningen var att höja medvetenheten och kompetensen hos allmänheten och småföretagen gällande hantering av lösenord, kortuppgifter och länkar i sms och mejl.

Kunskap om nätsäkerhet hos Digiteket

Sedan tidigare finns ett samarbete mellan MSB och det nationella biblioteksprojektet Digitalt först med användaren i fokus. ”Vi ser flera samarbetsvinster oss emellan eftersom bibliotekspersonal möter många medborgare och också själva behöver ha hög kunskap i frågorna”, skrev MSB inför årets eMedborgarvecka och presenterade två resultat av det samarbetet. Dels bidrog MSB med kunskap om nätsäkerhet till den nystartade lärplattformen Digiteket. Där kan bibliotekspersonal fördjupa sina kunskaper om säkerhet på nätet för att ge stöd åt personer som kommer till biblioteket med frågor. Dels uppmanade MSB folkbiblioteken att ta fram aktiviteter om digital säkerhet under eMedborgarveckan och informationssäkerhetsmånaden. Många bibliotek nappade på förslaget och ordnade aktiviteter i samarbete med Polisen.

Vishing, phishing och smishing

I Borås mötte kommunpoliserna Karin Mård Stavåsen och Anders Cronehag seniorer på Träffpunkt Simonsland, i ett samarbete med vård- och äldreförvaltningen i Borås stad. Lokalen var fylld av seniorer som fick höra föreläsningen ”Bedrägerier – ett samhällsproblem”.

Anders Cronehag inledde med att säga att bedrägerier mot äldre gör honom extra upprörd.

– De här personerna (bedragarna) ska sitta bakom lås och bom. Men samtidigt är vi inte här för att skrämmas eller måla upp en fruktansvärd bild, utan för att höja er kunskap, fortsatte han.

Idag är bedrägerier det näst mest anmälda brottet, efter cykelstölder, enligt Anders Cronehag. Karin Mård Stavåsen konstaterade att de flesta vet att man inte ska lämna ut bankkoder och andra känsliga uppgifter, men trots det sker bedrägerier.

– Det är inte så att de som blir lurade är dumma, utan brottslingarna som sysslar med det här är fantastiskt duktiga. De är väldigt vältaliga och strukturerade.

Under föreläsningen gick de två poliserna igenom olika slags bedrägerier som vishing (via telefon), phishing (via mejl), smishing (via sms), men även id-stöld, bluffakturor, integritet på nätet och så kallade romansbedrägerier. De gav dessutom många råd om hur man undviker bedrägerier, till exempel:

- Logga aldrig in på någon annans uppmaning.
- Fyll aldrig i personuppgifter i ett e-postformulär.
- Klicka inte på länkar från okända avsändare.
- Ha inte en öppen profil på sociala medier.

De visade också många exempel på hur försöken till bedrägerier ser ut och pekade ut sådant som kan få varningsklockor att ringa, som språkfel och osannolikt bra erbjudanden. Ett råd var att ta det lugnt och fråga någon man litar på.

– Det är bättre att fråga och verka okunnig, än att förbli okunnig, sa Anders Cronehag.

Hela föreläsningen sändes live på Facebook och går att se i efterhand. Några veckor efter eMedborgarveckan hade sändningen visats nästan 250 gånger. Flera andra arrangörer lyfter också fram föreläsningar om vardagssäkerhet som de mest lyckade aktiviteterna under veckan.

Läs mer om informationssäkerhet på "Tänk säkert" på MSB:s webbplats:
https://www.msb.se/sv/amnesomraden/informationssakerhet-cybersakerhet-och-sakra-kommunikationer/informationssakerhets-manaden/tank-sakert/

Ta del av Digitekets kurser om säkerhet på nätet här:
https://digiteket.se/kurser/kompetensomrade/sakerhet/

Läs fler intervjuer på digidel.se!

På Digidelnätverkets webbplats finns fler intervjuer om årets eMedborgarvecka. Klicka dig gärna vidare dit för att få ännu mer inspiration.

» Det ställs allt högre krav på att medborgarna ska ha grundläggande it-kunskaper. När man lägger ner kontor på mindre orter så kommer de till oss och ber om hjälp i stället. Det är till exempel långt till närmaste arbetsförmedling. «

– Evelina Andersson, it-bibliotekarie i Skinnskattebergs kommun

Läs hela artikeln här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/skinnskatteberg-ordnar-e-massa-for-invanarna/

» Ofta behövs en liten morot. Man kommer med om det är något man själv är intresserad av. Somliga är lite rädda och då måste man avdramatisera det här med ny teknik. «

– Gustav Burman, arkivassistent och digitalhjälpare i Robertsfors kommun

Läs hela artikeln här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/robertsfors-satsar-pa-delaktighet-hela-hosten/

» Vi har fått pengar från Kulturrådet till ett projekt där en del handlar om biblioteket som en demokratisk arena och utställningen 'Det resande demokratilabbet' ingår i den satsningen. «

– Anna Bergström, bibliotekarie på Vallentuna bibliotek

Läs hela artikeln här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/vallentuna-vill-utmana-besokarnas-varldsbild/

» Yngre personer frågar oftare om integritet på nätet. De vill veta vilka spår de lämnar efter sig på nätet, medan föräldrar frågar hur de kan skydda sina barn eller ha koll på vilka appar de laddar ner. «

– Edis Hadzic, it-pedagog på Grästorps bibliotek

Läs hela artikeln här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/grastorp-bygger-digitalt-sjalvfortroende/

» Det är viktigt att prata om e-tjänsternas tillgänglighet eftersom det är en demokratisk rättighet att kunna delta i samhället. Om man inte känner till eller vågar använda digitala verktyg så kanske man missar väldigt mycket. «

– Louise Marchione, bibliotekarie på Eskilstuna stadsbibliotek

Läs hela artikeln här:
https://digidel.se/emedborgarveckan/eskilstuna-visar-e-tjanster-och-ordnar-forelasning/

Tack!
Allra sist vill vi rikta ett varmt tack till alla som medverkat under årets eMedborgarvecka och besvarat den uppföljande enkäten. Utan er hjälp hade inte den här rapporten varit möjlig att skriva. Vi hoppas på fortsatt samarbete under kommande kampanjveckor!

Lista på alla som medverkade

Askersunds kommun
Askersunds bibliotek
Bollnäs kommun
ABF Västra Hälsingland
Bollnäs bibliotek
Dyslexiförbundet
Flyktingverksamheten
Socialförvaltningens verksamhetsutvecklare
Borlänge kommun
1177 Vårdguiden
2047 Science center
ABF
Borlänge bibliotek
Borlänge kommuns e-tjänster
Borlänge kommuns nämnd-service
Borlänge kommuns service-center
Dalarnas hjälpmedelscentrum
Dalarnas tidningar
Dalatrafik
Dalia tjejjour
Digitala jag (Arbetsförmed-lingen och Google digital-akademin)
Fastighetsbyrån
Fonus
Fältassistenter
Föreningen spelberoendes riksförbund
Helixgymnasiet
Ikea
Konsumentvägledare
Kost- och lokalservice
Kulturcentrum Asken
Maria Ahlin (föreläsning)
Min digitala vårdcentral
Mittmedia
Nätverket föräldrar emellan
Patrik Wincent (föreläsning)
Polisen
Rädda barnen
Statens servicecenter
Swedbank
Tunabyggen
Vägledningscentrum
Borås stad
Biblioteken i Borås
Digidel Senior i Borås
Fritids- och folkhälso-förvaltningen
Hälsocoacher från Närhälsan
Mötesplats Centrum
Polisen
Seniorhälsokonsulenter
Träffpunkt Simonsland
Vård- och äldreförvalt-ningen
Bromölla kommun
Ivetofta sparbank
Kulturpunkten
Skatteverket
Dorotea kommun
Dorotea bibliotek
Dorotea kommuns it-strateg
Eskilstuna kommun
Dyslexiförbundet
Johanna Svan (föreläsning)
Eskilstuna stadsbibliotek
Vårdguiden 1177 Region Sörmland
Anders Thoresson (föreläsning)
Grästorps kommun
Grästorps bibliotek
Gullspångs kommun
Hova bibliotek
Gävle kommun
Det resande demokrati-labbet (utställning)
Gävle stadsbibliotek
Lantmäteriet
Swedbank
Götene kommun
DigidelCenter Götene
SPF Götene-Kinnekulle
Haninge kommun
Biblioteket i Handen
Helsingborgs stad
Digidel Helsingborg
Drottninghög bibliotek
Elinebergs bibliotek
Helsingborgs stadsbibliotek
Myndigheten för samhälls-skydd och beredskap

Mötesplats Närlunda
Socialförvaltningen
Träffpunkt Ringstorp
Träffpunkt Tågaborg
Vård- och omsorgsförvaltningen

Hylte kommun
Anders Thoresson (föreläsning)
DigidelCenter Hylte

Hässleholms kommun
Hertha Larsson (Hundraåringen som började podda)
Louise Svensson (Hundraåringen som började podda)
Hässleholms stadsbibliotek
Utbildningsforum AB

Jokkmokks kommun
Christina ”Pektanten” Tärnström Frostegren (föreläsning)
DigidelCenter Jokkmokk
Jokkmokk Folkets hus
Studieförbundet Vuxenskolan
Vuollerim Folkets hus

Karlstad kommun
A&J IT
Karlstad stadsbibliotek

Kramfors kommun
DigidelCenter Kramfors

Kristianstads kommun
Kristianstads stadsbibliotek

Landskrona stad
Anhörigcentrum Landskrona stad
Digitaliserings och it-chef
Landskrona bibliotek
Omsorgsförvaltningen
Swedbank Landskrona

Lessebo kommun
Lessebo bibliotek

Lidköpings kommun
Lidköpings stadsbibliotek
Tuns bibliotek

Lilla Edets kommun
Lilla Edets bibliotek

Lindesbergs kommun
Lindesbergs bibliotek
SeniorNet Örebro

Ljungby kommun
Ljungby bibliotek

Ljusdals kommun
Ljusdals bibliotek
Swedbank

Lomma kommun
Bjärreds bibliotek
Lomma bibliotek

Luleå kommun
Christina ”Pektanten” Tärnström Frostegren (föreläsning)
DigidelCenter Luleå
Nordea
Socialförvaltningen
Swedbank
Äldresupporten

Lycksele kommun
eRum Lycksele

Mariestads kommun
Mariestads stadsbibliotek
Swedbank

Markaryds kommun
Strömsnäsbruk bibliotek
Traryds bibliotek

Mjölby kommun
Mjölby bibliotek

Motala kommun
Carlsund utbildningscentrum
DigidelCenter Motala
Elin Häggberg (föreläsning)

Mölndals kommun
Kållereds bibliotek
Lindome bibliotek
Mölndals stadsbibliotek

Mönsterås kommun
DigidelCenter Mönsterås

Norbergs kommun
Norbergs kommunbibliotek

Norrköpings kommun
Arbetsförmedlingen
DigidelCenter Norrköping
Kommunens digitaliseringsavdelning
Norrköpings stadsbibliotek
SeniorNet

Norrtälje kommun
DigidelCenter Norrtälje
Norrtälje stadsbibliotek
SeniorNet i Roslagen

Nyköpings kommun
1177 Vårdguiden Region Sörmland
Arbetsförmedlingen
Campus Nyköping
Kommunservice och barnomsorgen
Ludgo bygdegård
Nyköpingshem
Nyköpings stadsbibliotek
Stigtomta bibliotek
Sörmlands museum
Victoria park

Osby kommun
Lönsboda bibliotek
Osby bibliotek
Utbildningsforum Skåne AB

Ovanåkers kommun
ABF
Alfta bibliotek
Edsbyns bibliotek

Piteå kommun
Piteå stadsbibliotek

Robertsfors kommun
Bygdeå bibliotek
Robertsfors bibliotek

Rättviks kommun
Backåkerns äldreboende
DigidelCenter Rättvik
Handelsbanken
Leksands sparbank
Socialförvaltningen
Studiefrämjandet i Leksand

Skellefteå kommun
Campusbiblioteket Skellefteå

Skinnskattebergs kommun
Arbetsförmedlingen
Handelsbanken
Kommunens barnomsorg (LifeCare)
Kommunens bredbandssamordnare
Kommunens fastighetsavdelning
Skinnskattebergs bibliotek
Statens servicecenter
Vårdguiden 1177 Region Västmanland

Skurups kommun
Skivarps bibliotek
Skurups bibliotek

Solna kommun
Ather Gattami (föreläsare)
Dagny Carlsson (föreläsare)
SeniorNet

Solna bibliotek
Stockholms stad
Alviks bibliotek
Arbetsmarknadsförvaltningen
Brommaplans bibliotek
Frölunda data och Icap
Hagsätra bibliotek
Hässelby villastads bibliotek
Kista bibliotek
Kungsholmens bibliotek
Ndio språkbutik
Nordea
SeniorNet
Stadsbiblioteket i Stockholm
Tensta bibliotek
Vällingby bibliotek
Östermalms bibliotek
Strängnäs kommun
Jobbtorg Strängnäs
Kommunens digitala strateg
Region Sörmland
Strängnäs bibliotek
Studieförbundet Vuxenskolan
Strömsunds kommun
Biblioteket Backe
Biblioteket Gäddede
Biblioteket Hammerdal
Biblioteket Hoting
Centralbiblioteket i Strömsund
Sundsvalls kommun
1177 Vårdguiden
Citygross
DigidelCenter Sundsvall
Katarina Gidlund (föreläsare)
Nordea
Skatteverket
Sundsvall makers
Sundsvalls museum
Sundsvalls stadsbibliotek
Swedbank
Svenljunga kommun
Svenljunga bibliotek
Säters kommun
DigidelCenter Säter
Sävsjö kommun
DigidelCenter Sävsjö
Söderhamns kommun
Handelsbanken
Komtek
Konsumentvägledningen
Nordea
Statens servicecenter
Swedbank
Söderhamns stadsbibliotek
Södertälje kommun
Clas Thorén (föreläsning)
Daniel Wieselberg (föreläsning)
Folkuniversitetet
Konsumentrådgivning
Södertälje stadsbibliotek
Torsby Kommun
Bokbussen
DigidelCenter Torsby
Telia
Tranås kommun
Tranås stadsbibliotek
Uddevalla kommun
Bohusläns museum (föreläsning)
Dalabergs bibliotek
Ljungskile bibliotek
Uddevalla stadsbibliotek
Umeå kommun
Dagny Carlsson (föreläsare)
Ersbodabiblioteket
Frivilligcentralen
Grubbebiblioteket
Kultur för seniorer
PRO Umeå
Sävarbiblioteket
Umeå kommuns välfärdsteknik
Umeå stadsbibliotek
Swedbank
Vallentuna kommun
Det resande demokratilabbet (utställning)
Isobel Hadley-Kamptz (föreläsare)
Vallentuna bibliotek
Vilhelmina kommun
Medborgarskolan
Swedbank
Vilhelmina bibliotek
Vimmerby Kommun
Vimmerby bibliotek
Vimmerby sparbank
Vingåkers kommun
DigidelCenter Vingåker
Elin Häggberg (föreläsning)
Mattias Axell (föreläsning)
Västerås kommun
Västerås stadsbibliotek
Ådalsskolan
Öckerö kommun
Öckerö bibliotek
Östersunds kommun
Arkivarier
Hans Lindeberg, ÖP:s ansvarige utgivare (föreläsning)
IT-guide
Kommunikations- och it-enheter
Mittmedia
Östersunds bibliotek
Östhammars kommun
Biblioteken i Östhammars kommun

Länsstyrelsen i Örebro län
Träffpunkt Laxå

Region Sörmland, 1177 Vårdguiden
Katrineholms sjukhus
Mälarsjukhuset, Eskilstuna
Nyköpings lasarett
Stadsbiblioteket Eskilstuna
Strängnäs bibliotek

Studieförbundet Bilda

Digidels eMedborgarvecka

★ alltid i oktober ★

Digidel